

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

11 червня 2021 р.

Київ

№ 366-р

Про результати розгляду
справи про концентрацію

Антимонопольний комітет України, розглянувши справу № 128-25/12-21-ЕК про концентрацію у вигляді набуття акціонерним товариством «Укртранснафта» (далі – АТ «Укртранснафта») (м. Київ) в управління активів у вигляді єдиного майнового комплексу, що належить товариству з обмеженою відповідальністю «Прикарпатзахідтранс» (далі – ТОВ «Прикарпатзахідтранс») (м. Рівне),

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Концентрація полягає в набутті АТ «Укртранснафта» в управління активів у вигляді єдиного майнового комплексу, що належить ТОВ «Прикарпатзахідтранс».

2. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ

- (2) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 22 Закону України «Про захист економічної конкуренції» концентрацією визнається набуття безпосередньо або через інших осіб одним або кількома суб'єктами господарювання контролю над одним або кількома суб'єктами господарювання чи частинами суб'єктів господарювання, зокрема, шляхом безпосереднього або опосередкованого придбання, набуття у власність іншим способом активів у вигляді єдиного майнового комплексу або структурного підрозділу суб'єкта господарювання, одержання в управління, оренду, лізинг, концесію чи набуття в інший спосіб права користування активами у вигляді єдиного майнового комплексу або структурного підрозділу суб'єкта господарювання, в тому числі придбання активів суб'єкта господарювання, що ліквідується.
- (3) Отже, заявлені дії, відповідно до вказаної статті, є концентрацією.
- (4) Відповідні вартісні показники учасників концентрацій, з урахуванням відносин контролю, за підсумками 2020 року перевищують порогові значення, визначені частиною першою статті 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. УЧАСНИКИ КОНЦЕНТРАЦІЇ

- (5) Набувач контролю: АТ «Укртранснафта» (Група «Нафтогаз»).
- (6) Активи, контроль над якими набувається: єдиний майновий комплекс, який складається із частини магістрального нафтопродуктопроводу «Самара-Західний напрям», що належить ТОВ «Прикарпатзахідтранс».

- (7) Надавач прав управління: Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.

4. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (8) До Комітету надійшла заява уповноважених представників АТ «Укртранснафта» (та Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – АРМА) (м. Київ), від 19.04.2021 № 16-00/1/1610-21 (зарєєстрована в Комітеті 20.04.2021 за № 8-01/280-ЕКк) про надання дозволу АТ «Укртранснафта» на набуття в управління активів у вигляді єдиного майнового комплексу, що належить ТОВ «Прикарпатзахідтранс».
- (9) У зв'язку з виявленням у поданих матеріалах підстав для заборони концентрації, розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 02.06.2021 № 09/137-р розпочато розгляд справи про концентрацію № 128-25/12-21-ЕК.
- (10) Листом від 02.06.2021 № 128-25/09-8281 уповноважених представників заявників повідомлено про початок розгляду справи про концентрацію та запропоновано надати інформацію, необхідну для розгляду відповідної справи.
- (11) 07 червня 2021 року на офіційному сайті Комітету було розміщено текст повідомлення про розгляд справи про концентрацію.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО УЧАСНИКІВ КОНЦЕНТРАЦІЇ

За інформацією заявників:

- (12) Вищий антикорупційний суд України ухвалою від 23.02.2021 у справі № 991/1285/21 постановив накласти арешт на майно шляхом заборони розпорядження, відчуження та користування об'єктами нерухомого майна, будівлями, спорудами, технологічними об'єктами та лінійними ділянками, які безпосередньо задіяні в забезпеченні виробничої діяльності технологічного комплексу розташованої на території України частини магістрального нафтопродуктопроводу «Самара – Західний напрямок»;
- (13) зазначене майно передано в управління Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, за договором на підставах, у порядку та на умовах, визначених статтями 19 – 24 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»;
- (14) за результатами конкурсу, проведеного АРМА з відбору управителя для частини магістрального нафтопродуктопроводу «Самара – Західний напрямок», переможцем оголошено АТ «Укртранснафта»;
- (15) відповідно до проекту договору управління майном, управління активами здійснює Управитель в інтересах вказаних нижче осіб:
власника активів – у частині збереження економічної вартості активів, ефективності управління активами, з метою забезпечення повернення вартості активів власнику в разі настання визначеної законом підстави для такого повернення;
держави Україна – у частині збереження економічної вартості активів, ефективності управління активами – з метою забезпечення.
- (16) Тобто, ТОВ «Прикарпатзахідтранс» не є учасником концентрації, оскільки активи у вигляді єдиного майнового комплексу, що належать товариству, арештовані та передані в управління АРМА на підставі Ухвали Вищого антикорупційного суду України від 23.02.2021 у справі № 991/1285/21 за договором на підставах, у порядку та на умовах, визначених статтями 19 – 24 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів».
- (17) Об'єкт набуття в управління: єдиний майновий комплекс складається з об'єктів нерухомого майна, будівель, споруд, технологічних об'єктів та лінійних ділянок, які

- безпосередньо задіяні в забезпеченні виробничої діяльності технологічного комплексу розташованої на території України частини магістрального нафтопродуктопроводу «Самара – Західний напрямок», що належить ТОВ «Прикарпатзахідтранс»;
- (18) єдиний майновий комплекс, що набувається в управління, забезпечує здійснення господарської діяльності з транспортування магістральним трубопроводом дизельного палива з території Російської Федерації до Угорщини через територію України, а саме, у територіальних межах Житомирської, Рівненської, Хмельницької, Тернопільської, Волинської, Львівської та Закарпатської областей;
- (19) нафтопродуктопровід утворює єдиний комплекс виробничих потужностей, що дає можливість транспортувати 3,5 млн тонн дизельного палива щорічно. Загальна протяжність траси – 822,559 км;
- (20) набувач прав управління активами: АТ «Укртранснафта» здійснює діяльність із надання послуг транспортування нафти магістральними нафтопроводами по території України, її перевалки з / на морський транспорт, а також супутні при цьому послуги;
- (21) контроль над АТ «Укртранснафта» здійснює акціонерне товариство «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (далі – НАК «Нафтогаз України») (м. Київ);
- (22) НАК «Нафтогаз України» разом із суб'єктами господарювання – резидентами та нерезидентами України, що пов'язані з нею відносинами контролю, утворюють Групу «Нафтогаз»;
- (23) Група «Нафтогаз» здійснює діяльність на території України, зокрема, із: розвідки та розробки родовищ; експлуатаційного та розвідувального буріння; надання послуг технічного консультування у сфері інжинірингу, геології та геодезії; добування, транспортування та зберігання нафти; виробництва й реалізації нафтопродуктів; добування, транспортування та реалізації природного газу, постачання та реалізації природного і скрапленого газу; транспортування розподільними мережами природного газу; виробництва та постачання електричної енергії; виробництва, транспортування й постачання теплової енергії; надання послуг із трубопровідного, вантажного автомобільного та залізничного транспортування; надання послуг автомобільних газозаправних станцій; консультування з питань інформатизації; діяльність приватних охоронних служб; будівництва житлових і нежитлових будівель; технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів; суднобудування; надання послуг страхування, недержавного пенсійного забезпечення; вирощування сільськогосподарських культур; виробництва мінеральних вод; діяльності спортивних клубів;
- (24) кінцевим бенефіарним власником і єдиним акціонером НАК «Нафтогаз України» є Держава Україна (в особі суб'єкта управління об'єктами державної власності – Кабінету Міністрів України).

6. ОПИС РИНКУ, НА ЯКОМУ ВІДБУВАЄТЬСЯ КОНЦЕНТРАЦІЯ

- (25) Задіяним товарним ринком, на якому здійснюється концентрація, є ринок послуг із транспортування дизельного палива магістральним трубопроводом «Самара-Західний напрямок» у межах території Житомирської, Рівненської, Хмельницької, Тернопільської, Волинської, Львівської та Закарпатської областей.
- (26) Статтею 5 Закону України «Про природні монополії» встановлено, що транспортування нафти і нафтопродуктів трубопроводами є сферою діяльності суб'єктів природних монополій.
- (27) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» суб'єкт природної монополії - суб'єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії;

- (28) ТОВ «Прикарпатзахідтранс», відповідно до зведеного переліку природних монополій¹, є суб'єктом природної монополії на ринку послуг із транспортування нафтопродуктів трубопровідним транспортом в Україні та через її територію.
- (29) Тобто, активи у вигляді єдиного майнового комплексу, що належать ТОВ «Прикарпатзахідтранс» та забезпечують діяльність на ринку послуг транспортування нафтопродуктів (дизельного палива) магістральним трубопроводом «Самара – Західний напрямок», забезпечують його власнику або суб'єкту господарювання, в управлінні якого вони знаходяться, статус суб'єкта природної монополії.
- За інформацією заявників:
- (30) обсяг дизельного палива, поставленого в Україну у 2020 році магістральним трубопроводом «Самара – Західний напрямок», становив 662,13 тис. тонн, у 2019 – 1,26 млн тонн, що, за оцінками експертів, становить 10 відсотків і 20,3 відсотка, відповідно, від загального обсягу ввезення дизельного палива на територію України. Решта обсягів імпорту дизельного палива на митну територію України ввозилась іншими видами транспорту (морським, залізничним, автомобільним);
- (31) активи у вигляді єдиного майнового комплексу, в частині що належать ТОВ «Прикарпатзахідтранс» забезпечують надання послуг транспортування в обсязі 100 відсотків від загального обсягу відповідного ринку.
- (32) Отже, у результаті здійснення заявленої концентрації АТ «Укртранснафта» отримає в управління активи, що забезпечують здійснення діяльності на ринку послуг із транспортування магістральним трубопроводом дизельного палива в Україну та через її територію, який перебуває у стані природної монополії.

7. РИНОК, НА ЯКИЙ ВПЛИВАЄ ЧИ МОЖЕ ВПЛИНУТИ КОНЦЕНТРАЦІЯ

У ході розгляду справи встановлено таке:

- (33) Група «Нафтогаз» здійснює діяльність на ринках оптової реалізації нафтопродуктів (в тому числі дизельного палива), що є суміжними до задіяного ринку в рамках заявленої концентрації.
- (34) Зазначена концентрація, за певних умов, може потенційно посилити становище Групи «Нафтогаз» на ринках оптової реалізації нафтопродуктів (дизельного палива), а також може відбутися перерозподіл обсягів постачання дизельного палива магістральним трубопроводом «Самара-Західний напрямок» третім особам, а саме, надання переваг в отриманні послуг суб'єктам господарювання, які входять до складу Групи «Нафтогаз», та усунення з ринку інших суб'єктів господарювання, які були споживачами послуг відповідного трубопроводу.

8. ОЦІНКА ВПЛИВУ КОНЦЕНТРАЦІЇ НА РИНОК ОПТОВОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НАФТОПРОДУКТІВ (ДИЗЕЛЬНОГО ПАЛИВА)

- (35) За підсумками 2020 року частка підприємств Групи «Нафтогаз» на ринку оптової реалізації дизельного палива становила менше 2 відсотків.
- (36) Група «Нафтогаз» не буде виступати постачальником дизельного пального для завантаження потужностей продуктопроводу. Отримані в управління активи Група «Нафтогаз» планує використовувати насамперед для надання транспортних послуг замовникам, у ролі яких виступатимуть треті особи – постачальники дизельного палива на ринок України. Отже, клієнтами послуг транспортування виступатимуть саме

¹ https://amcu.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/april_monopol.pdf

власники ресурсу, які будуть укладати договори купівлі / продажу дизпалива з українськими споживачами чи постачати транзитом в інші країни. Підприємства Групи «Нафтогаз» ніяким чином не зможуть впливати на умови та статус виконання цих угод постачальниками;

- (37) разом із тим не відбудеться перерозподілу структури споживання, адже покупцями дизельного палива, що буде постачатись продуктопроводом, будуть ті ж самі кінцеві споживачі (промислові, аграрні компанії, мережі АЗС), які вже купують обсяги аналогічних нафтопродуктів, але з поставкою залізничним транспортом. Для таких покупців з'явиться ще одне альтернативне джерело отримання придбаного дизельного палива, вигідність якого вони оцінюватимуть для себе з позицій логістичної та географічної зручності. Дизпаливо з тих самих підприємств, продукція яких потенційно планується для поставки трубопроводним транспортом, постійно надходить на ринок залізничним транспортом в ті самі регіони (північно-західні області України), де розташовані резервуари та наливні естакади продуктопроводу;
- (38) крім того, поява додатково джерела надходження дизельного палива на ринку України стратегічно важлива з погляду диверсифікації джерел та маршрутів постачання, зокрема в періоди пікового споживання нафтопродуктів (найближчий період – липень-серпень 2021 року, коли відбуватиметься збір урожаю). Відновлення поставок нафтопродуктів трубопроводним транспортом призведе до посилення конкуренції та сприятиме зниженню середнього рівня цін для споживачів завдяки зниженню логістичних витрат порівняно з постачанням залізницею та появою додаткових обсягів дизпалива в центральних та західних регіонах України;
- (39) водночас у плани підприємств Групи «Нафтогаз» входить участь у придбанні цього продукту для поставки на оптовий ринок, але в обсязі, що не перевищує 30 відсотків від потенційної потужності нафтопродуктопроводу;
- (40) використання магістрального трубопроводу «Самара-Західний напрямок» Групою «Нафтогаз», з метою оптової реалізації дизельного палива, може збільшити частку Групи «Нафтогаз» на ринку оптової реалізації дизельного палива;
- (41) при цьому частка Групи «Нафтогаз» на ринку оптової реалізації дизельного палива не буде перевищувати 12 відсотків.

За результатами аналізу інформації, отриманої від АТ «Укртрансффта», встановлено:

- (42) суб'єкти господарювання Групи «Нафтогаз» не зможуть впливати на умови та статус виконання угод із транспортування дизельного палива магістральним трубопроводом «Самара-Західний напрямок» постачальниками;
- (43) обсяг придбання дизельного палива для поставки на оптовий ринок Групи «Нафтогаз», з урахуванням використання магістрального трубопроводу «Самара-Західний напрямок», не буде перевищувати 30 відсотків від потенційної потужності трубопроводу;
- (44) потенційна частка Групи «Нафтогаз», з урахуванням використання суб'єктами господарювання, що входять до складу Групи «Нафтогаз», магістрального трубопроводу «Самара-Західний напрямок» для здійснення діяльності на ринку оптової реалізації дизельного палива не буде перевищувати 12 відсотків.

9. ВИСНОВКИ

(45) У ході розгляду справи встановлено:

- ✓ ринок послуг із транспортування нафти й нафтопродуктів трубопроводами знаходиться в стані природної монополії;
- ✓ у результаті здійснення концентрації змінюється лише суб'єкт господарювання, який буде здійснювати управління відповідними активами, які забезпечують здійснення діяльності з транспортування дизельного палива магістральним трубопроводом «Самара-Західний напрямок»;
- ✓ концентрація не призводить до змін у структурі ринку, враховуючи, що як до концентрації, так і після задіяний ринок знаходиться в стані природної монополії;

✓ Група «Нафтогаз» використовуватиме активи для надання транспортних послуг замовникам, у ролі яких виступатимуть треті особи (постачальники дизельного палива на ринок України). Тобто, клієнтами послуг транспортування виступатимуть власники ресурсу, які будуть самі укладати договори купівлі-продажу дизпалива з українськими споживачами. АТ «Укртранснафта» не зможе впливати на умови та статус виконання цих угод як постачальник послуг транспортування дизельного палива магістральним трубопроводом «Самара – Західний напрямок»;

✓ Група «Нафтогаз», з метою оптової реалізації дизельного палива, планує використовувати до 30 відсотків від потенційної потужності магістрального трубопроводу «Самара – Західний напрямок»;

✓ потенційна частка Групи «Нафтогаз» на ринку оптової реалізації дизельного палива не буде перевищувати 12 відсотків від загального обсягу оптової реалізації дизельного палива в Україні.

(46) Отже, заявлена концентрація не призводить до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на товарних ринках України.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 25 і 31 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та підпунктом 1 пункту 9 розділу XII Положення про порядок подання та розгляду заяв про попереднє отримання дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію суб'єктів господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 лютого 2002 року № 33-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 березня 2002 року за № 284/6572 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 21.06.2016 № 14-рп), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Надати дозвіл акціонерному товариству «Укртранснафта» (м. Київ, ідентифікаційний номер юридичної особи 31570412) на набуття контролю шляхом одержання в управління активів у вигляді єдиного майнового комплексу, який складається із частини магістрального нафтопродуктоводу «Самара-Західний напрямок», що належить товариству з обмеженою відповідальністю «Прикарпатзахідтранс» (м. Рівне, ідентифікаційний номер юридичної особи 13990932).

В. о. Голови Комітету

Н. БУРОМЕНСЬКА